

Anton Oistad har skrevet en interessant artikkel her i Morgenbladet.

Av John Sand

Jeg må innrømme at jeg har full dekning for min påstand om at det under den siste prøvetøring den 18. september var altså nesten 2/3 bertall for å avsette kongen, avsette regjeringen, avsette stortingsrepresentantene som var flyktet til Sverige eller London, opprette et riksråd med solid nærrepresentasjon. Jfr. også opplysningen av professor Svante Breda i 1946 fra et utdrag til "eri" side 109: "Det var faktisk et overraskende for deltagere at det var så lett å merke villigheten til en beslutning med regjeringen Nygaardsvold og Arthur Jensen og Kjell Hauken. Fra fred til fred, I side 137: "Det parti som regjeringen Nygaardsvold opprinnelig var utgått fra, og som hadde gitt denne regjering parlamentarisk støtte, var med andre ord den hovedgruppe som nå var rede til å slå hånden av den". Det melder seg her et spørsmål: Er det virkelig uallt at bertallet av stortingsrepresentanter var villig til å avsette regjeringen, dersom de var på det rene med at denne regjering fortsatte krigen? Og noen etterfølgende konsekvenser for "Ja-mennene" ikke deres stemmegivning ikke. Tvertimmet ble to av Ap-gruppen som allerede ja medlemmer av Gerhardssens regjering.

Nytt spørsmål

"Det var forøvrig ikke bare stortingsrepresentantene som var villig til å slå hånden av regjeringen. Om dette forteller Didrik Arup Seip i sin bok "Hjerans og i fiendeland". Side 70 i boken omtaler Seip et møte i regjeringsbygningen den 13/8 1940, hvor det foruten Adminalstrafjonskoleen, medlemmer av det nye av presidentskapet, og "liber" medlemmer av parastyreren og Paul Berg. Seip fortsetter videre: "Temmelig tidlig i møte leste jeg opp følgende forslag til grunnlag for forhandlinger med tyskerne: 1. Da Konge og regjering har forlatt landet, må Norge ha en institusjon som fungerer som regjering. 3. Det nye styre bør ha navnet riksråd, og det bør regjere i lojal samarbeide med okkupasjonsmakten". Her melder det seg et nytt spørsmål: Hvis en mann som Didrik Arup Seip hadde vært av den oppfatning at regjeringen fortsatte krigen, er det da rimelig å tro at han ville fremsette forslag om lojal samarbeide med fienden? Jeg må for min del bekjenne at en slik tankegang er meg fremmed.

Partisanekamper

Når det gjelder kampene i Vlnjesvingen så er det ikke jeg, men den militære undersøkelseskommissjon som har betegnet disse kamper som partisanekamper. Eller at kommissjonen ble kritiseret for dette finnes det i Morgenbladet for 19/10 1948 en artikkel der det blir helet: "De enkelte deltakere vil ikke tape på at dette blir fremhevet på tydeligste måte ved at kampene betegnes som det de var - partisanekamper". Artikkelien er utdatteregnet Den militære undersøkelseskommissjon "Erik" Solern. Jeg savner kompetanse til å ta stilling til om kommissjonens betegnelse er riktig.

Her i avisen skriver daværende sjefredaktør C.C. den 18/7 1979: "Regjeringen i London var handlingslammet i de første krigsår. Militær norsk innsats var iverksatt uten regjeringen Nygaardsvolds viden. Motstandsvirksomheten i det okkuperte Norge ble organisert på privat initiativ". Jeg deler fullt ut hans oppfatning.

Liberal-meddom: Likevidighet

108043

Beklagelig forvirring om krigen

Av G. Holtfodt

Arnie Stornes skriver i Morgenbladet om geriljakrigføring og æresordet. Jeg har ikke uttalt meg om geriljakrigføring under kampene i Norge 9/4 til 10/6 1940. Geriljakrigføring foregår bak fiendens linjer i områder som fienden kontrollerer. Vlnjesvingen og de områder Hannevig opererte i, lå foran tyskernes linjer og i områder som ikke var besatt av tyskerne. Når det gjelder æresordet vil det kanskje være en tanke om Stornes' så nærmere på NOU 1979: 47 - rapport fra den militære undersøkelseskommissjon av 1940, side 172. Jeg kan ikke se annet enn at kommissjonen gir full dekning for min uttalelse om at de yrkesoffiserer som brøt æresordet gjorde dette med full rett.

På 'ass

Diskusjonen om norske styrker utenfor landets grenser i England og Sverige under krigen har dreiet seg om hvor vidt disse var frivillige på alliert side eller regulære norske styrker. Dette er omtalt i flere innlegg av undertegnede, som var med i Polititroppene og av oberstl. Borchgrevink som var med i den norske brigade i Skotland. Oberstl. Borchgrevink har satt den merkelige påstand om frivillighet på alliert side ettertrykkelig på plass. Men Stornes må selvfølgelig benytte anledningen i sitt siste innlegg til å gi et spark til Polititroppene.

Forvirring

Stornes er opptatt av frontkjempernes skjebne. Er det for å forsøke å legalisere deres deltagelse i krigen på tysk side at man så opptatt av å prøve å redusere norsk innsats på Kongens side under krigen etter 10/6 1940?

Den beklagelige forvirring i 1940 opphørte heldigvis 10. april da Kongen sa nei til Quisling som norsk regjeringssjef. Ruge ble den 11/4 Kommanderende General og overtok ledelsen av den landmilitære strid i Syd-Norge.

Ruges uttalelse om kapitulasjonen i saken mot «minister» Schancke må sees i sammenheng med det han uttalte bl. a. 23/6 1940. Kapitulasjonen i Nord-Norge var selvfølgelig total, men den omfattet ikke styrker som befant seg utenfor landets grenser.

Jeg tror ikke det er mange som er enig med John Sand i hans syn på historien. Den jeg-alenevite-holdning som han inntar, imponerer ikke.